

DENET VERGİ DUYURU

Duyuru Tarihi : 05.03.2020
Duyuru No : 2020/039

OECD BEPS EYLEM PLANLARI 8-10 ÇERÇEVESİNDE FINANSAL İŞLEMLERDE TRANSFER FİYATLANDIRMASI REHBERİNİN FINAL HALI YAYIMLANMIŞTIR

OECD tarafından yayımlanan “Çok Uluslu İşletmeler ve Vergi İdareleri için Transfer Fiyatlandırması Rehberi” (Rehber), transfer fiyatlandırması müessesesi hakkında uluslararası alanda kullanılan en temel kaynaktır.

Türkiye transfer fiyatlandırması mevzuatı açısından ise, her ne kadar Rehber’e mevzuatımızda doğrudan bir atıf yapılmasa da KVK’nın 13’üncü maddesinde yer alan Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı maddesinin gerekçesinde sık sık Rehber’e atıfta bulunulmuştur. Bu nedenle Rehberde yer alan açıklamalar Türkiye Transfer Fiyatlandırması mevzuatı açısından da önem arz etmekte ve yol gösterici olmaktadır.

11 Şubat 2020 tarihi itibari ile Rehberde finansal işlemlere ilişkin bölüm eklenmiştir. Bu Duyurumuzda kısaca eklenen bu kısımlara ilişkin değerlendirilmelere yer verilecektir.

Yaklaşık 18 ay öncesinde OECD Finansal İşlemlerin (BEPS Eylem Planları 8-10) Transfer Fiyatlandırması karşısındaki durumuna ilişkin bir tartışma taslağı yayımlamıştı. Bu taslağın amacı, Rehberde Finansal İşlemlere ilişkin yapılan kısıtlı açıklamaları vergi mükellefleri ve vergi idareleri için daha kapsamlı hale getirmektir.

BDO Yayıncılık A.Ş.

Eski Büyükdere Cad. No.14
Park Plaza Kat:4
34398 Maslak/İstanbul
Turkey

Tel: +90 212 365 62 00
Fax: +90 212 365 62 02
e-mail: bdo@bdo.com.tr
www.bdo.com.tr

Garantisi ile sınırlı bir Birleşik Krallık şirketi olan BDO International Limited’in üyesi ve bir Türk anonim şirketi olan BDO Yayıncılık A.Ş., bağımsız üye kuruluşlardan oluşan BDO ağıının bir parçasını teşkil etmektedir.

BDO International global ağıının toplam gelirleri 2019 yılında 9,6 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. BDO, 167’den fazla ülkede bulunan 1.809 ofiste faaliyet göstermekte olup, bu ofislerde denetim ve danışmanlık hizmetleri veren ortaklar dahil dünya çapında 88.110 kişi çalışmaktadır.

Dikkat ve titizlikle hazırlanan bu yayın, geniş anlamda görüşleri içermekte olup, genel bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir. Özel durumlara ilgili olarak, mesleki görüş ve yardım almadan, bu yayına dayanarak uygulamalarda bulunulmamalıdır. Bu konuların kendi özel durumunuza ilişkin etkilerini görüşmek için BDO Yayıncılık A.Ş. ile temas kurabilirsiniz. Bu yayındaki bilgilere dayanarak belli eylemlerde bulunmak veya bulunmamak nedeniyle doğabilecek zararlar nedeniyle, BDO Yayıncılık A.Ş. ve ortakları, çalışanları ile yazarları herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmemektedirler.

Yayımlanan taslağa ilişkin güncellemeler neticesinde OECD, Finansal İşlemlere ilişkin olarak Rehberin belirli kısımlarını 11 Şubat 2020 tarihinde güncellemiştir.

Söz konusu güncellemeler Rehberde finansal işlemlere ilişkin ilk kılavuz niteliği taşıdığı için önem arz etmektedir. Rehber aşağıdaki konuları ele almaktadır:

- ▶ *2017 Rehberinde belirtilen işlemlerin “doğru bir şekilde tanımlanması analizi”nin Finansal İşlemlerde nasıl uygulanacağı*
- ▶ *Grup şirketi olmanın borç kapasitesi ve kredi fiyatlandırması üzerindeki etkileri*
- ▶ *Çok uluslu bir grubun bağlı ortaklıklarının tekil olarak kredi derecelendirmeleri (ve etkileri)*
- ▶ *Risksiz ve riske göre ayarlanmış getiri oranlarının nasıl belirleneceği*
- ▶ *Aşağıdaki işlemlerin fiyatlandırılması:*
  - *Hazine Fonksiyonları*
  - *Grup İçi Krediler*
  - *Nakit Havuzu (cash pooling)*
  - *Hedging*
  - *Garantörlük*
  - *Captive Sigorta*

Yapılan güncellemeler, bir dizi ortak standardı teşvik etmek ve ayrıca çifte vergilendirme riskini azaltarak finansal işlemlerin transfer fiyatlandırmasında uluslararası tutarlılığı artırmak üzere tasarlanmıştır. Dolayısıyla, söz konusu güncellemelerin birçok alanda riski azaltacağı düşünülmektedir.

Bununla birlikte, yapılan güncellemeler ülkeler arasındaki çekişmeleri artırıp, mükellefleri finansman işlemlerini yapılandırma yaklaşımları konusunda bazı zor seçimler ile karşı karşıya da getirebilecektir. Buna ek olarak, söz konusu yeni güncellemelere uyum sağlamak beklenenin ötesinde raporlama yükümlülüğü ve analizi gerektirecektir. Bu zorlukların bazılarını aşağıda değinilmiştir.

- 1- **Sermaye - Borç Yapısı** - Rehber ilişkili kişi işlemlerinde kredilerin yapısının ve faiz oranının emsallere uygunluk ilkesine uyumlu olması gerektiğini belirtse de şirketlerin borç ve öz kaynak finansmanı dengesi ile faiz indirimi kısıtlaması konularını ülkelerin iç mevzuatına bırakmaktadır. Bu durum her bir ülkenin, borç / öz kaynak oranlarını emsallere uygun olarak belirlemeye yönelik kendi lehlerine olan yaklaşımları benimsemesine neden olmakta ve farklı ülkeler arasında önemli ölçüde farklı yaklaşımlara (ve vergisel sapmalara) neden olabilmektedir.
- 2- **İşlemin Özüne Göre Riskin Dağılımı** -Finansal işlemlerin doğru bir şekilde tanımlanmasını ve işlem/şirket karakterizasyonunu ortaya koymak açısından yapılan analizlerin önemi vurgulanmaktadır. Rehberde, borç verenin sağladığı borca ilişkin riskler üzerinde kontrol sahibi olmadığı ya da zaten bu riskleri karşılayabilecek bir finansal gücü olmadığı hallerde, getirisinin de risksiz bir getiri seviyesinde olması gerektiği (bununla sınırlı olabileceği) belirtilmektedir. Esas getiriye elde etmesi gerekenin ise gerçekten riske katlanan şirket olması gerektiği belirtilmiştir. Buna ilişkin verilen örnekte her ne kadar borç bir grup şirketi tarafından verilse de riski nihai olarak üstlenecek olanın grubun ana şirketi olması durumunda esas getirinin de grubun ana şirketine sağlanması gerektiği belirtilmektedir. Bu yaklaşım, ciddi uyum sorunlarına yol açacaktır.

- 3- **Borç Alan Şirketin Bireysel Kredibilite Analizi** - Rehber, borç veren açısından borçlunun kredibilitesini, diğer bir deyişle kredi riskini (kredi notu) belirlerken kredi derecelendirme araçları ve metodlarından faydalanılması gerektiğini belirtmektedir. Rehber aynı zamanda kredi riski derecesinin değerlendirilmesinde borç alanın kredi derecesi değerlendirmesi yapılırken, grup üyesi olmasından kaynaklı gizli ya da açık faydaların dikkate alınması gerektiğini de belirtmektedir. Ancak Rehber bazı kısımlarda bireysel olarak şirketin değil çok uluslu şirketler grubunun kredi notunun bir bütün olarak kullanılmasını (birçok ülke tarafından yaygın olarak kabul edilen bir yaklaşım) önermektedir. Bu da kredi notu değerlendirmesi yaparken grubun mu yoksa bireysel olarak şirketlerin mi kredi notunun dikkate alınması gerektiği konusunda belirsizlik yaratmaktadır.
- 4- **Nakit Havuzu (Cash Pooling)** - Nakit havuzu sistemi, ilişkisiz taraflar arasında gerçekleşmemesi ve uygulanması açısından grup şirketler arasında farklılık göstermesi nedeniyle dikkatle incelenmesi gereken karmaşık bir finansal işlemdir. Rehber, nakit havuzu için de dikkatli bir tanımlama analizi yapılması gerektiğini belirtmektedir. Fakat bu durum, kaçınılmaz olarak, borçlu ve alacaklı kalma süresine, zaman içinde alacak ve borç verme şekillerine ve grubun genel fonlama politikalarına bağlı olarak nakit havuzundaki borç ve alacak bakiyelerinin uygun şekilde karakterize edilmesini ve getirinin havuz katılımcılarına tahsisi için zemin oluşturulmasını sağlamada belirli zorluklara yol açacaktır.
- 5- **Garantörlük Hizmeti** - Grup şirketlerinden birinin diğerine karşı açık garantör olduğu durumda, bu garantörlüğün sağladığı fayda (bu fayda sadece avantajlı bir faiz değil kredi tutarında da ciddi bir artış şeklinde olabilir) oranında bir tazmine konu olabileceği belirtilmiştir. Garantörlük bedelinin hesaplanmasındaki önemli nokta, kredi alanın sadece kendi finansalları üzerinden bir kredi risk derecelendirme hesaplamasına konu olmaması gerektiği, bu şirketin varlığının gruba kattığı dolaylı (gizli) etkinin de dikkate alınması gerektiğidir. Ancak bu zor bir uygulama olup, Rehberde bu hususa ilişkin çok az açıklama bulunmaktadır.

Vergi idarelerinin çok uluslu grup şirketlerinin finansal işlemlerine giderek daha fazla odaklanması beklenmektedir. Güncellen Rehber vergi mükellefleri için açık bir standart oluşturmakta ve ilk kez Finansal İşlemlerin Transfer Fiyatlandırması yönünden nasıl analiz edileceği konusunda rehberlik etmektedir.

Söz konusu düzenlemelerin dikkate alınmaması, çok uluslu şirketleri büyük vergi uyumsuzlukları ve finansal düzenlemelerden kaynaklanabilecek risklere maruz bırakacaktır.

Duyurumuzda belirtilen OECD kaynaklarına ulaşmak için lütfen [tıklayınız](#).

Saygılarımızla.